

Kirjallisuutta.

Toimitukselle lähetettyä kirjallisuutta:

Filip Strongin Ristiinnaulitseminen kirjoittanut Charles M. Sheldon. Englanninkielestä suomennettu. Tampereella, „Väinämöisen“ toimituksen kustannuksella 1900. Hinta 2:50.

Alkulauseessa sanotaan:

„Filip Strongin Ristiinnaulitseminen“ on arvokkaimpia kirjoja, mitä uskonnollisen kaunokirjallisuuden alalta tapaa. Sen tekijän, Charles M. Sheldonin nimi on jo ehtinyt meidänkin maassamme tulla tunnetuksi. „Mestariimme“, „Richard Bruce“ y. m. ovat saaneet suuren joukon hartaita lukijoita, ja niissä esitetyt korkeat ihanteet sen kyllä ansaitsevat. „Filip Strong“ kuuluu samaan sarjaan. Kun se Englanninkielellä ensin ilmestyi, herätti se Amerikassa, Englannissa y. m. tavatonta huomiota. Ja nyt sitä jo on käännetty monille maailman kielille. Suurta sosiaalista kysymystä käsittelee Sheldon kristityn kannalta. Köyhät, sorronalaiset, paheisiin vaipuneet, ne ovat hänen sydämmellään. Rakkaudentyöhön niiden aineelliseksi ja henkiseksi kohottamiseksi hän koettaa kristityitä innostuttaa. Ja hän näyttää elämässään hyvää esimerkkiä siihen.

Nyt kun kristikunnassa riehuu tuima taistelu epäuskon ja uskon välillä, kun materialistinen maailmankatsanto tahtoo epäilyksen ja pilkan alaiseksi saattaa koko kristillisyyden, nyt on tarpeen kristittyjen herätä uuteen hartauteen. „Teidän pitää myös todistaman“, sanoo Jeesus. Meidän tulee kirkastaa ihanteena janoovalle ihmiskunnalle Kristus, Hän, joka rikkaana ollessansa tuli köyhäksi, jotta me hänen köyhyytensä kautta rikkaiksi tulisimme, Hän, joka alensi itsensä, otti orjan muodon päällensä ja tuli muiden ihmisten kaltaiseksi, joka oli kuuliainen taivaalliselle Isällensä aina ristinkuolemaan asti. Tätä onkin jo kansoille saarnattu äärettömän paljon „sanalla ja kielellä“, mutta sangen vähän „työllä ja totuudella“. Ja kuitenkin sanoi Jeesus, että joka tahtoo Hänen perässensä tulla, hän *kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä joka päivä ja seuratkoon Häntä*. Kristittyjen valkeus valistaa silloin ihmisten edessä, kun nämä näkevät heidän hyvät työnsä.

Tämä kirja esittää meille semmoisen Herran palvelian, joka rakasti, ei ainoastaan sanalla ja kielellä, vaan työllä ja totuudella. Amerikkalainen piispa John H. Vincent sanoo siitä, että „se on erinomaisen voimallinen ja vaikuttava lisä aikamme kristilliseen kirjallisuuteen. Jokaisen sielunpaimenen pitäisi lukea se – ja kaikkien muiden myös“.

Suomennos on sujuva.

Mietelmiä. Kirjoitti *Vihtori Lähde*. Kuopio 1900. R. Malmström'in kirjapaino. 54 siv. Hinta 1 mk.

Vihtori Lähteen kirjanen sisältää yhden „lastun“ (Kevät ja nuoruus) ja joukon tilapäisiä pikku artikkeleita kaikenlaisista hyvistä aineista. Lukija mielellään yhtyy tekijän mielipiteisiin, koska hänen mietelmänsä eivät erityisen originelleja olekaan. Paljon hyviä ajatuksia saa lukeakseen, kuten esim. seuraavat:

„Tutki ja ota selvä siitä mikä on oikeata, mikä väärää, – ja tunnusta oikeus, olkoon se sitten lausuttu kenen suulla tahansa“. (Siv. 21).

„Varsinainen syy kumminkin kansakoulun koko oppimäärän suorittavien oppilaiden vähälukuisuuteen on siinä, etteivät vanhemmat käsitä tiedon *todellista arvoa*“. (Siv. 30).

„Koulun tuleekin aina muistaa, että sen päätehtävänä on nuorison *siveellinen kasvatus*“. (Siv. 31).

„Tämän tähden pitää meidän puhdistaa koko se siveellinen ilmakehä, jota nuoriso hengittää, jossa se elää ja joka sitä ympäröi, sekä lietsoa jaloja ihanteita, yleviä tunteita ja työtä tekevän elämisen halua nousevan kansan sieluihin“. (Siv. 35).

„Ja kuinka me saatamme huutaa „eläköön Suomi“, tarkoittaen sillä maallemme ja kansallemme menestystä, joll'emme samalla rakkaudesta kansaamme tee myös tosi tarmolla työtä sen hyödyksi?“ (Siv. 41).

„Työväki“ niminen kyhäys tekee hyvästi selkoa työväenliikkeen siveellisistä vaikuttimista, ja Pythagoraan vaimon, Theanon, kirje „kasvatuksesta“ on intressanti historiallinen muistomerkki.

P. E.

(*Uusi Aika* 1901, N:o 1, Tammikuun 5 p. 1901, s. 3)

Kirjallisuutta. Uusia lehtiä.

Kanerva, kaunokirjallinen kansanlehti, vast. toimittaja *Aug. Boman*, on lähettänyt meille ensimmäisen numeronsa ilmoitettavaksi. Tilausilmoituksessa sanotaan, että tämän lehden tarkoituksena on lukuhalun elvyttäminen ja hyvien ja jalojen pyrintöjen herättäminen ja tukeminen kansan ja etenkin sen nuorison keskuudessa. Kanervaan tulee mahdollisuuden mukaan myös kuvia. Kanerva ilmestyy v. 1901 Hämeenlinnassa jokaisen kuukauden 1 ja 15 päivä, kukin numero 8 sivuisena. Tilaushinta on asiamiehiltä ja suoraan toimitukselta tilattaessa: koko vuosikerta 2 markkaa, puolivuosisikerta 1 marka, postitoimistossa postimaksut lisäksi.

Arbetaren, Organ för Finlands Svenska Arbetareförbund, vast. toimittaja *Reino Drockila*, on julaissut näyte- ja ensimmäisen numeronsa. Lehden päätarkoituksena on työväestön henkisen ja taloudellisen aseman kohottaminen, jota tarkoitusta saavuttaakseen lehti seuraa poliittista ja yhteiskunnallista elämää ja puoltaa parempien elinehtojen ja olosuhteiden hankkimista työtä tekeville luokalle, vaatien äänestysvoikeuden laajentamista, normalityöpäivän määräämistä y. m. y. m. Lehti ilmestyy Helsingissä joka lauantai k:lo 12 päivällä. Tilaushinta on 4 mk:aa koko vuodelta, 2:25 puolelta vuodelta. Toivotamme onnea ja menestystä tälle uudelle yritykselle ja luotamme siihen, että lehti omien sanojensa mukaan on valaiseva ja selittävä työväenliikkeen todellista sisältöä, jota useasti on väärin käsitetty; silloin se varmaan on saava hartaita lukijoita sivistyneidenkin kesken, mikä epäilemättä olisi hyödyksi työväenasialle.

Alfrida, kirjoitti *Vihtori Lähde*. O. W. Backmanin kirjapaino, Kuopio 1900. 39 siv. Hinta 1 mk:a.

Tätä kirjaa olen kuullut ankarasti moitittavan siveettömäksi y. m., jonka tähden, kun se lähetettiin toimitukselle arvosteltavaksi, olen sen mielenkiinnolla ja uteliaisuudella lukenut. Sisältönsä puolesta kertomus muistuttaa A. Dumas'n kamelianaista, sillä päähenkilö, Alfrida, on noita onnettomia naisia, joita maailma halveksii – kuinka he voisivat rakastaa, kuinka heidän povessaan voisi liikkua puhtaita tunteita!? Alfridan elämä päättyy onnellisemmin kuin kamelianaisen: hän rakastaa, puhdistuu ja joutuu naimisiin rakastettunsa kanssa.

Että Vihtori Lähde on ottanut näin arkaa ainetta käsitelläkseen, että hän on puolustanut ihmisiä, joita yleensä väärin käsitetään, on luettava hänelle ansioksi; en epäile hänen siveellistä tarkoitustaan: hän tahtoo herättää heitä kohtaan sitä rakkautta, joka aina jalon ja puhtaan ihmisen sydämessä asuu.

Jos tekijän kuvauksia voisi sanoa hieman intiimeiksi, luulen sen johtuvan siitä, että tekijä nykyajan suuria esimerkkejä noudattaen on tavoitellut realistista kertomistapaa. Essay'n sijasta hän on kirjoittanut novellin ja kykynsä takaa tehnyt sen taiteelliseksi. Jos se taiteelliselta kannalta on vähemmän onnistunut, on peräti toinen asia; sen henki on yhtäkaikki vilpitön ja puhdas.

Arkana. Tankebilder af B. N–G. Luleå, Norrbottens Boktryckeri-aktiebolags förlag, 1900. 38 siv. (Hinta 75 p:ää, myydään Helsingissä Teosoofisessa kirjastossa). Tämä pieni hyvin kirjoitettu vihkonen ansaitsisi tulla tutuksi laajemmissa piireissä kuin yksinomaan teosoofein. Olemme toiseen kohtaan lehteämme suomentaneet siitä „Isis“-nimisen allegorian. Tekijä on suomalainen.

Väinämöisen äsken ilmestynyt 2 numero sisältää muun muassa: Maalari Tuomo Aalto. – Kreivi Leo Tolstoin mielipiteet Transvaalin sodasta. – Malcolm Kirke (suomennos, jatk.)

P. E.

Kirjallisuutta.

Lukutupa, 4 vuosikerta, n:o 1 on ilmestynyt ja sisältää: Tullos uuden vuosisadan täysi päivä! Runo kirj. Eino Leino. (Kuv.) – Yhdeksästoista vuosisata. I. Tärkeimmät valtiolliset tapahtumat. I. Napoleonin aika. (Kuv.) – Buuerikenraali De Wet (kuv.) – Pois! runo kirj. A. S:s. – Sähköllä ajaessa, kertomus kirj. Taavetti. (Kuv.) – Terveydestä; mitä terveys on? – Lukutupa ilmestyy Helsingissä, joka toisena lauantaina ja tulee sisältämään alkuperäisiä kertomuksia, runoja ja helpotajuisia kirjoituksia eri tieteitten aloilta; käännöksinä ulkomaisista aikakauslehdistä parhaimpia kirjoituksia; kuvia tulee useita joka numeroon. Toimitukseen kuuluvat: maist. Hj. Lilius, Eino Leino ja opett. A. H. Karvonen.

Kodin-Ystävä, kolmas vuosikerta, toim. Aurora ja Kaarlo Olin on lähettänyt meille ensimmäisen numeronsa ilmoitettavaksi. Tilausilmoituksessa sanotaan, että lehti etupäässä tulee harrastamaan kasvatusta, naisasiaa (kansan ja työläisen asemaa), siveellisyyttä, raittiutta, terveydenhoitoa, palvelijakysymystä y. m. Kodin Ystävä ilmestyy Viipurissa, joka kuun 15 p:nä. Tilaushinta 1 mk. 25 p:iä vuodelta. N:o 1 sisältää: Vuosisatain vaihteessa, runo kirj. –a O. – Vuosisataa alkaessa. – Vanhan äidin puhem runo kirj. Hilja Liinamaa. – Elämän kovuutta, kirj. –a O. – Hajanaisia muistelmia matkaltani Etelä-Kaukaasiaan (jatk.) kirj. –a O. – Kirjallisuutta.

Ugeblad for religion og almen nyttig Oplysning on nimeltään pieni tanskalainen aikakauskirja, joka ilmestyy kerran viikossa Kööpenhaminassa C. Raae'n toimittamana. Neljä ensimmäistä numeroa on lähetetty meille näytteeksi ja niistä päättäen lehti on sisältävä teosoofishenkistä kristillistä ja luonnontieteellistä lukemista. Tilaushinta on 1 kr. 30 äyriä neljännesvuodelta; osoite Rughavevej 4, 2. Sal, Kjøbenhavn, Valby.

Suomenkielinen salatieteellinen kirjallisuus on vielä kovin vähäinen. Meidän tiedossamme ovat vain seuraavat käännökset: *Urania* kirj. Camille Frammarion. – *Avaruuksien ja henkimaailman salaisuudet*. Tulevaisuuden tieteen tutkimus ja sen vaikutukset tiedon eri aloilla, esittänyt T:ri Paul Gibier. Tampereella 1899, Sammon kust., hinta 2:50. – *Emanuel Svedenborg*, hänen elämänsä ja oppinsa, kirj. T:ri M. Matter (ransk.) Tampereella 1900, Sammon kustannuksella, hinta sid. 5:60. – Ikävä kyllä ainakin viimeksi mainitun kirjan suomennos ei ole huolellisesti tehty.

Kanerva n:o 2 on ilmestynyt ja sisältää: Unelmatar, runo, kirj. Friidi Hedman. – Mietteitä vuosisadan vaihteessa, kirj. K. K-nen. – Katkelma. – Nuorukaisen rukous, kirj. S. A. – Vuosisadan suojelusenkeli, kirj. Ilta Rauhanen. – Vienoa kaipuuta, runo, kirj. Friidi Hedman. – Anna Unnis, suomennos. – Minä ja kaiku, runo, kirj. Väinö Andelin. – Pikku tietoja. – Mökissä, kirj. J. – Historiallinen kasku. – Ystävälleni, runo, kirj. Anna Forsgrén. – Liitteenä: Iltapakina, kirj. S. Schandorph, suom. H. E.

Väinämöinen n:o 3 on ilmestynyt. Sisältö: Hiljaiset hetket, suomennos. – Kaikuja puhujalavasta. – Malkolm Kirk. – Leipää!

(*Uusi Aika* 1901, N:o 3, Tammikuun 19 p. 1901.)

Kirjallisuutta.

Kylväjä, Raittiuden Ystävien äänenkannattaja, toim. tohtori Maikki Friberg, on lähettänyt meille kolme ensimmäistä numeroaan. Tämä hyvin toimitettu lehti pitää luonnollisesti raittiuserintoja pääasianaan, seuraten niiden kehittymistä ja suuntaa sekä koti- että ulkomailla, mutta harrastaa sen ohella kaikkia muitakin hyviä pyrintöjä, joiden tarkoituksena on ihmiskunnan kohottaminen ja jalostaminen. Kylväjä ilmestyy Helsingissä joka torstai-ilta ja maksaa koko vuodelta 4 mk, puoli vuodelta 2: 25. Kolmen ensimmäisen numeron sisällyksestä mainittakoon: Vuosisadan vaihteessa. – Kaikkein tärkein, kirj. A. T. – Charles M. Sheldon (kuv.). – Maisteri Matti Helenouksen esitelmä Helsingissä tammik. 14 p., (kuv.). – Yliopiston rehtorin kirje Kylväjälle.

Kansan Toveri, n:o 2 on ilmestynyt.

Kyläkirjaston kuvalehti B-sarja on julaissut 1:sen numeronsa. Kuvalehden tarkoituksena on levittää isänmaallista valistusta ja hyvää huvittavaa lukemista kaikkiin kansankerrokseen. Toimittajat ovat Väinö Wallin ja I. K. Inha. Vuosikerta maksaa 2: 50. N:o 1 sisältää: Eräs vanha Kuopion läänin maaherra, kirj. Väinö Wallin. – Serenaadi, runo, kirj. Valter Juva. – Kirkolta kirkolle, kirj. N. L. – Sanoja ja kuvia Suomen tahtaista, kirj. V. W. – Lemmen voima, kirj. K. A. Järvi. – Saa paljon surra, runo, kirj. N. M. – Cyprianus taikuri, kirj. Ernst von Wildenbruch, suomennos.

Sydäntä särkevä kuva Indian nälänhädästä löytyy Suomen Viikkolehden 3:ssa numerossa.

Kaikuja Karjalasta niminen lehtinen nuorisoseurojen pyrintöjä varten ilmestyy Lappeenrannassa Itä-Suomen Sanomain yhteydessä 24 numeroa vuodessa, Kaarlo Forsgrenin toimittamana. N:o 1 sisältää: Uuden vuoden toivotus, kirj. Fredr. Cygnaeus. – Nuorisolle korkeat ihanteet! kirj. Kaarlo Forsgren. – Vuosisadan vaihtuessa, runo, kirj. Anna Forsgren. – Tammikuun 14 päivä – eräs ehdotus, kirj. K. F. – Laulajan aamurukous, suomennos. – Menneelle vuosisadalle, runo, kirj. S. – Nuorison kirjallisuutta. – Kaikuja Karjalasta v. 1901. – Suositamme tätä lehteä etenkin nuorisoseuroille, jotka voivat sen tilata ylipainoksena suoraan toimitukselta edullisilla ehdoilla.

Wäinämöinen n:o 4 on ilmestynyt.

Nutid, tunnettu etevä aikakauskirja, on julaissut ensimmäisen vihkonsa. Toimittajina ovat Annie Furuhjelm ja Fanny Hult. Maikki Friberg on luopunut toimituksesta voidakseen antaa koko aikansa Raittiuden Ystävien äänenkannattajalle Kylväjälle. Nutid on erittäinkin käsittelevä niitä kysymyksiä, jotka koskevat naisten ja kotien harrastuksia, mutta samalla luova huomiota aikamme suuriin yhteiskunnallisiin liikkeisiin sekä voimiensa takaa seuraava koti- ja ulkomaan kirjallisia ilmiöitä. Avustajina on koko joukko naiskirjailijoita. Tilaushinta on 4 Smk. vuosikerralta, postissa 50 p:niä lisää. N:o 1 sisältää: Vuoden vaihteessa. – Vuosisadan alkaessa, runo kirj. Aina Lagus. – Eräs J. V. Snellmanin arvostelu A–i–a'n runoilusta. – Metsässä, kirj. G. v. M. – Fata morgana, runo kirj. Hanna Cederholm. – Helena Westermarck: I fru Ulrikas hem, arv. R. W–ff. – Jenny Boehm, kirj. –n–. – Eräs tilausilmoitus Suomessa v. 1782. – Muutamia ajatuksia Ellen Key'n viimeisen kirjan johdosta, kirj. N. – Kasviväreillä värjäimisestä, kirj. H. Christensen. – Kotona ja muualla.

(*Uusi Aika* 1901, N:o 4, Tammikuun 26 p. 1901.)

Kirjallisuutta.

Kylväjä n:o 5 on ilmestynyt. Siinä on muun muassa ihmisystävän raittiuden harrastajan Lady Somersetin muotokuva ja elämäkertomus.

Suomen Viikkolehti n:o 5 on ilmestynyt.

Teosofisk Tidskrift, n:o 10, joulukuun vihko v. 1900 on ilmestynyt. Tätä arvokasta aikakauskirjaa on on Teosoofisen Seuran äänenkannataja ja Skandinaavialaisen osaston julkaisema, ilmestyy v. 1901 yhdeksän 24-sivuista vihkoa, ja maksaa se postin, kirjakaupan kautta tai suoraan ekspeditionista (Teosofista Centralbyrån, Stockholm, Engelbrektskatan 7) tilattuna 3 kruunua.

Kanerva, kaunokirjallinen kansanlehti n:o 3 on ilmestynyt.

Kaikuja Karjalasta, lehtinen nuorison seurojen pyrintöjä varten, n:o 2 on ilmestynyt ylipainoksena Itä-Suomen Sanomista.

Iltapuhde n:o 4 ja 5 on ilmestynyt.

Pyrkijä, Nuorison rinetojen kannattaja, toim. Santeri Alkio, E. E. Takala ja Niilo Mantere, n:o 1 on ilmestynyt sisältäen: Milloin sodat loppuvat, kirj. K. R. Kares. — Nuorisoseurain vaikutus kansannuorison syvimpiin kerroksiin, kirj. J. O. S. — Etelä-Pohjanmaan Nuorisoseuran Vuosikokous Lapualla 7-8 p:nä tammik. 1901. — Huomioita nuorison elämästä Tampereella. — Jouluyön tunnelma, kirj. Aaro. — Käynti „Sokan“ linnassa, kirj. J. W. — Metsolan Papitar, kirj. Santeri Alkio. — Lohdutukseksi, runo, kirj. Niilo Mantere. — Ympäri-katsaus, kirj. Jussi Paukkunen. — Nuorison pyrintöjen alalta. — Ilmoituksia.

Tämä Suomen Nuorison Liiton mainio äänenkannattaja ilmestyy edelleenkin kerta kuukaudessa, edustaen vilkkaan ja eloisan nuorison keskuudessa vakavampaa ja aatteellisempaa maailmankatsantoa. Tämä asema velvoittaa toimitusta yhä enempi, mikäli nuorison liike vuosi vuodelta paljastaa kansallisomituksiemme hyviä ja huonoja puolia. Toimitus huomauttaa tilausilmoituksessaan täydellä syyllä, että Pyrkijä varsin hyvin sopii luettavaksi muidenkin eikä vaan nuorisoseuralaisten. Hinta on vaan 2 mk vuodessa.

Leo Tolstoin uusi kirjanen „Aikamme orjuus“ on ilmestynyt V. Hedbergin ruotsintamana Albert Bonnierin kustannuksella Tukholmassa nimellä „Vår tids slafveri“. Hinta 1 kruunu.

Teosofian merkityksestä meidän aikamme ihmisille pitää kirjailija Pekka Ervast esitelmän ruotsiksi huomenna sunnuntaina k:lo 1 Brobergin yhteiskoulun juhlasalissa.

Luonnon ystävä, ainoa suomenkielinen, yleistajuinen luonnontieteellinen aikakauslehti, toim. A. J. Mela, on julaissut n:o 1. Sisällys: Lepakko vankeudessa (1 kuva), kirj. E. J. Buddén. — Kasvien merkitys kansaintaruissa ja luonnonmystiikassa, kirj. A. Th. Böök. — Sananen kallioittemme kasvillisuudesta, kirj. V. Borg. — Punasotka (1 kuva), kirj. A. J. Mela. — Sakara, sen ilmasto ja kasvikunta (jatk. 1 kuva), kirj. H. Stenberg. — Vahinkohyönteisistä: 1 vaaksiaiset (1 kuva), kirj. J. E. Aro. — Pieniä tietoja. — Kertomuksia kokouksista.

Väinämöinen n:o 5 ja 6 on ilmestynyt.

Ankarasti on Uutta Aikaa arvosteltu Vartijassa, Työmieheissä ja Suomen Kansassa.

(*Uusi Aika* 1901, N:o 6, Helmikuun 9 p. 1901.)

Kirjallisuutta.

Kansan Toveri n:o 3 on ilmestynyt. „Mietteitä sivistyksestä“ nimisessä *Ellen Key*'n mukaan kirjoitetussa artikkelissa sanotaan m. m.

„Ihminen, jolla on taipumusta sivistykseen, kieltäytyy monesta muusta asiasta, voidakseen tyydyttää sivistys- ja kauneustarpeitaan. Monta kertaa, kun kuulee ihmisten, jotka panevat suuria summia turhamaisuuteen, valittavan, ettei heillä ole varaa helpompiin, henkisiin nautintoihin, johtuu mieleen köyhä vaimo, joka sai kaksi markkaa ostaakseen vaatetta lapselleen, mutta ottikin helpompaa kangasta toisella ja kukkivan kasvin toisella. Tällä vaimolla oli paljon „sivistyneempi sielu“, kuin monella hienolla naisella, jotka uhraavat suuria summia vaatteisiin, mutta eivät mitään luodakseen kotiinsa kauneuden iloa.

„Kokemus todistaa, että työväestöön kuuluvain miesten ja naisten luontainen taipumus sivistykseen on joskus niin voimallinen, että he – huolimatta suurista aukoista tiedoissaan – ovat itselleen voittaneet paljon todemman sivistyksen kuin monet n. k. sivistyneet, jotka ovat sokeita ajan suurille kysymyksille eivätkä ymmärrä sen kirjallisuuden ja taiteen suurteoksia“.

Kotkan Kansanopistokursseissa lauantai-iltana piti maisteri Müller esitelmän „rauhan aatteen kehittynisestä“, jossa puhuja huomautti että jo vanhan ajan kansojen tarinat kertovat olleesta maailmanrauhasta. Raamattu myös opettaa että rauha on ollut ihmiskunnan luomisaikoina. Siitä on juurtunut kansaan se usko, että sotatila olisi pysyväinen. Mutta jo Aristoteles ja epikureiot opettivat että sivistys aikaa myöten tuottaa rauhan. Israelin kansa on aikaa myöten kehittynyt niin että sen Messias-aate sisälsi rauhanaatteen. Jesuksen oppi julistaa rauhaa ja alussa kristikuntakin vaati uskonnollista maailmanvaltaa. Keskiäika oli mestarin sanoille uskonon ja levitti miekalla totuutta. Vaan silloinkin eli rauhanaate muutamissa lahkoissa. Westfalin rauha on mallina liitolle, joka toteuttaa rauhanaatteen. Se kyllä raukesi tyhjään, mutta antoi aihetta tietopuolisiin mielelmiin, ja niin julkaisi Grotius teoksensa „sodan ja rauhan oikeudesta“, jolla hän on luonut kansainvakiuden. Henrik IV loi rauhan suunnitelman niinkuin William Pennkin. Tärkein teos on kumminkin S:t Pierren kirja, jossa hän m. m. antaa käytännöllisiä osoituksia rauhanaatteen toteuttamista varten. Immanuel Kant puolustaa myös maailman rauhaa, ja moni hänen ehdotuksistaan on toteutettu, koska nykyään on olemassa useita kansainvälisiä yhdistyksiä. Nikolai II:sen rauhanmanifesti ei tuottanut suoranaisia tuloksia, koska muut vallat epäilivät sen tarkoitusta. Maailmanrauha saavutetaan kun kukin muistaa Jesuksen sanat: „rakasta lähimmäistäsi kuin itseäsi“.

Esitelmän jälkeen keskusteltiin maailmanrauhan mahdollisuudesta, ja keinoista, joilla mekin voimme sitä edistää. – Kotkan Sanomat.

Suomen Nuorison Liiton Albumiin, joka julaistaan ensikesänä, on aikomus saada kertomus kaikkien Suomen suomenkielisten nuorisoseurojen toiminnasta, jotka elivät ja vaikuttivat v. 1900. Tässä tarkoituksessa on painettu kysymyskaava, joka olisi täytettäväksi saatava jokaisen maassamme olevan nuorisoseuran toimimiesten käsiin. Tämä kysymyskaava jaettiin jo helmikuun alussa kaikille niille nuorisoseuroille, joiden osotteet olivat tunnetut. Nyt pyydetään niitten seurojen esimiehiä tahi kirjureita, jotka eivät vielä ole tätä kaavaa saaneet, postikortilla siitä heti ilmoittamaan Santeri Alkolle Laihialla, joka heti lähettää kaavan. – Lisättäköön vielä, että tämä kysymyskaava on laajempi kuin se, millä edellisinä vuosina on Pirkijää varten näitä tietoja kerätty, että Pirkijässä ei tänä vuotena tulla erittäin mitään tilastollista kertomusta nuorisoseuroista julkaisemaan.

Pitäköön kukin nuorisoseura kunnia-asianansa ettei sen nimi ja vaikutuskertomus jää pois tästä katsauksesta, jolla on tarkoitus esittää, mitä nuorisoseuraliike oli maassamme 19 vuosisadan lopussa. – Päiv.

Kyläkirjaston Kuvalehti B-sarja n:o 2 on ilmestynyt sisältäen kuvia ja tekstiä.

Kylväjä n:o 9 on ilmestynyt. Siinä on norjalaisen kirjailijan Jonas Lien ja hänen vaimonsa muotokuva.

Suomen viikkolehti n:o 6 on ilmestynyt.

Kuukauslehti, Nuorten Miesten Kristillisten Yhdistysten Äänenkannattaja n:o 2 on ilmestynyt.

(Uusi Aika 1901, N:o 7, Helmikuun 16 p. 1901.)

Kirjallisuutta.

Uusi mystillis-kristillinen teos. *Den tradisk-monistiska Världsåskådningen I*, af Fredrik Johan Wiik, f. d. professor i geologi och mineralogi. Helsingfors 1901, 218 siv., iso 8:vo.

Tämä kirja on suuremman teoksen johdatus eli proloogi. Tekijä esittää siinä lyhyesti varsinaisen käsikirjoituksensa tarkoituksen ja pääpiirteet. Perustuen siihen kokemuseräiseen tosiseikkaan, että ihmisen minuus ei ole yksiö, vaan monijakoinen minätajunta, jossa erilaisia henkisiä, sielullisia ja sielullis-aineellisia voimia on vaikuttamassa, on tekijä luonut itselleen kuvan ihmisestä (mikrokosmoksesta) ja analogian mukaan maailmasta (makrokosmoksesta), joka kuva suuresti lähenee salatieteen, vaikka tekijä säilyttää kirkon käyttämiä termejä ja dogmeja. Kirja on sangen vaikeasti luettu ja vaikeatajuinen – muun muassa lukijaa häiritsee nimitykset X, Y, Z, Y, ' Y, " Y, " j. n. e., jotka alituisen esiintyvät –, mutta siellä täällä, etenkin loppuosassa on kohtia, jotka kauneudellaan ja sisältörikkaudellaan palkitsevat tarkkavaisen lukijan vaivan. Erityisistä yksityiskohdista olisi yhtä ja toista sanottavaa – muun muassa tekijä ei ole sympaattisesti ymmärtänyt teosofiaa, joka ehken johtuu siitä, että teosofia ei ole ollut tekijän alkuperäisenä oppaana hänen matkoillaan hengen salamaailmoissa – ja näin ensi kuulemalta muutamit hänen teorioistaan todella, niinkuin hän itse pelkääkin, tuntuvat hieman fantastisilta, mutta mitään täydellistä käsitystä hänen maailmankatsomuksestaan ei kuitenkaan voi saada tästä proloogista, joten seikkaperäisen arvostelunkin täytyy jäädä odottamaan jatkoa – teoksen tulevia osia. En puolestani voi muuta kuin iloita siitä, että professori Wiik on julaissut tämän teoksensa. Joskin arvattavasti sitä ei tulla käsittämään, ja joskin kirjan vaikutus ulospäin osaksi juuri sen itsensä vaikeatajuisuuden takia ei tule olemaan laaja, on se kumminkin todisteena siitä, että meilläkin eletään rikasta ja monivaiheista henkistä elämää, jonka täydellistä ja täysin vastaavaa ilmennyskuvaa ainakin myöhempi kirjallisuus on luova.

P. E.